

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1911. június 18.

137. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felölös szerkesztő

MURAI JENŐ

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 5 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Végzett emberek.

A közép- és felsőiskolák minden évben tömegesen bocsátják szárnyra az úgynevezett „végzett emberek”-et, akik az élet küzdelmeinek porondjára lépve megdöbbenéssel látják, hogy milyen elkeseredett harc folyik a mindennapi kenyérért.

Az iskolában nem láttak egyebet, mint a fehérre meszelt falakat, padokat, katedrát, a dobogón ülő tanárokat s az előttük fekvő könyveket. A hivatal, a műhely, az utca, az élet lelkivilágukat érintetlenül hagyta. A könyvekben feltárt ismeretek gyűjtése, az előadások elsajátítása, a tanulás képezte egyedüli gondjukat, törekvésüket, már tudni illik, azoknak a tanulóknak, akik azért jártak iskolába, a komoly Muzsák templomába, hogy „végzett ember” válják belőlük s a szellemi munka pályájához a képzettséget, képesítést megszerezzék.

Amint lerázzák az iskola porát és szét tekintenek a világba, hogy kenyér után nézzenek, ismereteiket, tudásukat értékesítsék; azt látják, hogy sokkal többen vannak, mint amennyi megélhetési forrás nyílik számukra. A hivatalok, az irodák túltömöttek; minden helyiség megtelt. Egy-egy megüresedő állásra tíz, husz, száz pályázó jelentkezik s akkora a túlekedés, a „kenyérmezei harc”, hogy jobb érzésű emberek undorodással vonulnak vissza. Szerencsés, aki még visszavonulhat, akinek van biztos menedéke, ahova visszahúzódhatik, de jaj annak, aki kénytelen a csunya küzdelembe vegyülni a piszkos harcot fölvenni, hogy megélhessen, hogy el ne pusztuljon.

A hosszas élettapasztalat arról győzött meg bennünket, hogy Magyarországon talán

„A Tengerpart” tárcája.

Elgázolás.

Egy lázas éjszaka után ismét öntudatra ébredtem s eszembe jutott, ami történt. Az ágyam mellett egy kis asztalon már ott állt a tálca a reggelimmel, úgy amint a rendes időben behozta az inasom, mellette hevert az újság.

Reszkető kézzel nyultam utána s nyitottam széjjel. Szemeim möhön szaladtak végig a sorokon s egy kis kiáltás tört ajkamra. A „Szerencsétlenségek” címet viselő rubrika alatt megtalálom, amit kerestem. Ez volt a címe: „Ismét elgázoltak egy gyermeket! Le az automobil!”

„Első impulzusom az volt, hogy a lapot összemorzsoljam s aztán eldobjam magamtól. Így megkímélém magamat a részletek átkinlódásától. És soha sem tudnám meg, hogy a gyermek, akit a megelőző este a Rue Batignolles sarkán elgázoltam, meghalt-e. De legyőztem ezt a kísértést s újra kiegyenesítve a papirost, reszkető szívval olvastam:

„Tegnap este hét óra tájban a Rue Batignolles sarkán játszó gyermeket egy szágúrdó

egyetlenegy állást se töltöttek még be protekció nélkül. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy csupa olyan emberek jutnak közhivatali állásokba, akik protekcióra szorulnak; a világeért sem, hanem annyi az érdemes pályázó minden egyes állásra, hogy protekció nélkül lehetetlen a sok érdemes közül kiválni, elsőséghez jutni.

Valamikor, amíg a megélhetési pálya nem volt tulzsufolt, csak a gyenge, léha, értéktelen alakok besegítéséhez kellett a protekció; manapság mindenki protekcióhoz kénytelen folyamodni s az jut a célhoz, akinek erősebb az ütőkártyája. A jó képesítés magában semmit sem ér; erős protektor is kell hozzá. Akinek nincs hatalmas protektora, az beállhat a „végzett emberek” proletárhadába s egész életét átnyomoroghatja, vagy golyót röpíthet agyába. A szellemi munkásság pályáján, legkivált a közhivatali pályán protekció nélkül nem érdeemes élni.

A nagy túlekedés ki is fejezte a protekció rendszert. Aki a mai világban érvényesülni akar, keres magának pártfogót s aki talál, az boldogul. A többi pedig nyomorog. Ez a nyomoruság lesz majdan a szellemi proletárság megszüntetője s a protekció leszállítója. Látván a szülők a „végzett emberek” vergődését, züllését, inségét, boldogtalanságát: gyakorlati pályára fogják nevelni gyermekeiket, iparost, kereskedőt, üzletembert képezteinek a jövő generációból, nem pedig diplomás proletárokat, akik nemcsak a társadalom nyakán képeznek nyűgöt de önmaguknak is terhére vannak.

Régóta hangoztatják már, hogy a szülők ipari, kereskedelmi pályára adják gyermekeiket; de azért mindenki ügyvédet, orvost, tisztvisé-

automobil agyongázolt s még mielőtt számát megtudni lehetett volna, tovább robogott. A gyermeket anyjához szállították egy Maréchal nevű özvegy asszonyhoz Rue des Dames 54 szám alá, ahol nemsokára kiszenvedett.

Egy életet semmisítettem meg!

Egy pillanatig úgy éreztem, mintha soha többé nem tudnék nevetni. Tegnap este óta, egy hosszú, kínos éjszakán keresztül küzdöttem ez ellen a gondolat ellen, e ellen a bizonyosság ellen. Oh, a rettenetes este, a görcsös mulatozásban lezajlott órák, amelyek alatt felejténi igyekeztem s egyre csak egy véres gyermekhullát láttam magam előtt a porban! Mily sokszor voltam azon a ponton, hogy otthagynom a vidám társaságot s felkeresem újra a szerencsétlen helyet s bizonyosságot szerzek magamnak a dolog felől. Oh, miért is nem tettem! Van-e valami szörnyűbb az emberi gyávaságnál?

De most, még nem késő. De nem inkább elulazni innen, el dél felé! Becsengettem az inasomat s gyorsan csomagoltattam. Aztán felöltöztem és kimentem, hogy néhány barátomtól még bucsut vegyek elulazásom előtt. Az összes terek vidám gyermekekkel voltak tele. Élő, gondatlan gyermekekkel. Es minden percben jöhet egy automobil s ha egyik az

lőt nevel a fiából, mert Magyarországon ezt tartják uri pályának s a legszegényebb toprongyos alak, a napszámos is urat akar a gyermekéből formálni. Az iparos, kereskedő, ne adjon Isten, hogy a fiából iparost, kereskedőt nevelne. A falusi paraszt papot, tanítót nevel a fiából, hogy ur legyen. A csizmadia, korcsmáros, ügyvédet, hivatalnokot képezet a fiából, a falusi szatócs, pálinkás, boltos pedig orvosi pályára adja a fiát.

Mire ezekből urak lesznek, teljesen megváltozik a világ képe. Ezek már nem akarják, hogy a gyermekeik a kaptafa mellé üljenek vagy a pult mellett hajlongjanak és kiszolgáljanak. Nálunk nagy az urhatnáság! Kényelemszeretet, dologkerülés. Mindenki kerüli a nehéz munkát s a dolog könnyebb végét keresi. Csak hadd tolongjanak a diplomás pályára. Mentül több lesz a szellemi proletár, nélkülözéssel küzdő és öngyilkos, majd meggondolják a szülők, hogy urai neveljenek-e gyermekeikből, vagy adják őket gyakorlati pályára, a hol a munka gazdagon megtermi édes gyümölcsét s megveti a jólét, megelégedettség, boldogság alapját; az ország, a nemzet erejét, hatalmát, nagyságát mozdítja elő.

Ugyanazzal a képzettséggel és képesítéssel a gyakorlati pályán kétszer, háromszor, sőt tízszer annyit keresnek az emberek, mint a közhivatalokban. Bankokban, pénzüzetekben a t. könyvvívó uraknak nagyobb fizetésük van, mint egy miniszteri tanácsosnak. Egy provinciális kereskedő, aki csak egy kicsit ért az üzlethez és egy kevés szerencséje is van; két évűzed alatt vagyont szerez. Kik vásárolják össze mindenütt a legtöbbet házat, ingatiat? Az iparosok, kereskedők. Kik élnek városunkban leg-

ura merészkedik, talán a következő pillanatban halott! Mint az, akit én megöltem! . . . Vajjon milyen volt az a gyermek? Szőke vagy barna? Csinos-e vagy maszasos?

Hirtelen megálltam, mintha a földbe gyökerezett volna a lábam. Szemközt velem a Rue Batignolles utcaablája meredt le reám. A végzet erre vezette lépteimet, öntudatlanul. Itt, itt történt a szerencsétlenség.

Nem állottam tovább. Bizonyosságot kell szereznem bármily áron!

Gyorsan a Rue des Dames-ba mentem s kikerestem az 54-es számot. Mindjárt a lépcsőházban észrevettem, hogy szokatlanul sok ember jön ki és megy be oda. Aztán megkérdeztem a házmesternét reszkető hangon, hol lakik az özvegy s támoilogva másztam föl az ötödik emeletre . . .

Egy öreg asszony nyitott ajtót előttem. Maréchal asszony után tudkoztam. Egy szegényesen butorozott szobába vezetett és szólt:

— A lányom mindjárt jön, benn van a szegény gyermekünknel.

A következő pillanatban már csakugyan kilépett Maréchalné a szomszéd szobából.

Még elég fiatal volt, szomorú, szelid

jobban? Az iparosok, kereskedők és a munkások! A munkások, akik a béremelésekkel ugyan megdrágították a piacot, megdrágítottak mindent; de mégis olyan jövedelimit biztosítottak maguknak, amelyből a társadalomban elfoglalt állásukhoz mérten, mivoltukhoz képest pazarul élnek, melyik egyetemet végzett diplomás ember kerés naponként 6 koronát, mint akár-melyik fafűrészelő? Nem mindegyik. De a fafűrészelő mindegyik megkeresi, ha dolgozni akar és dolgozik. Nem irigyeljük, senkitől se sajnáljuk a jómódot; legkevésbé azoktól, akik szorgalommal, tehetséggel, tisztességes és becsületes munkával keresik a pénzt. Csak azt akarjuk nyilvánvalóvá tenni, hogy a szellemi pályának túltömötsége folytán a gyakorlati, az ipari és kereskedelmi pálya sokkal többet ér. Tessék a szellemi műveltséget, a magasabb képzettséget a produktív, a termelő pályára vinni; ott majd busásan meghozza kamatait. Azért kár 16 évig iskolába járni, hogy a „végzett ember” aggastyán korában, negyven évi közszolgálat után 3—4 ezer korona nyugdíjjal térjen pihenőre.

Aki az ipari és kereskedelmi pályán kellő intelligenciával negyven éven át szorgalmasan dolgozott: vagyont szerez, melyet utódainak örökölni hagyhat. A közhivatali pályán a legtöbb ember csak kucorogva, lemondásban élhet s ha kiszolgált, megrokkant, csak nyugdíjellátást biztosított magának, melyet senki sem örökölni utána. Az özvegyi nyugdíj már csak alamizsna, kolduskenyér.

Itt az ideje, hogy a szülők nyitott szemmel nézzék a világ folyását s lássák be, hogy tévedés azt hinni, hogy az uri nyomoruság: uri élet, hogy csak a diplomás pályán lehet urrá lenni. A jólét, a vagyon, a műveltség képezi az igazi urélet alapját, nem pedig egyedül a diploma s mihelyt az ipari és kereskedelmi tevékenység terén munkálkodók száma szaporodik s ez osztály műveltségi színvonalát emelkedni fog, a megkevesbedett diplomás emberek helyzete is javul. Kevesebb lesz a pályázó, kevesebb az eszkimó és több lesz a foka s nem kell protekcióért szaladgálni.

A rappresentanza megalakulása.

— A kormányzó székfoglalója. —

Fiume, jun. 17.

A május 15-én megválasztott városi képviselőtestület ma alakult meg. Ezt az alkalmat a kormányzó székfoglalójának elmondására is

arccal. Ugy látszott, mintha sokat sirt volna, mert a szeméi vörösek voltak.

— Velem akar beszélni? — kérdezte.

Egy pillanatig nem bírtam szólani. A szívem összeszorult. De mégis mondani kellett valamit.

— Én, én... — dadogtam — azaz... asszonyom, én voltam az, aki elgázolta gyermekét...

Mélyen felsóhajtott:

— Ah, ön volt az...

Méreg, harag nem volt a mozdulatában, a hangjában, csak csüggedés. Én folytattam:

— Igen, én voltam. Hallgasson meg.

Nem tehetem meg nem történté, ami történt, de az, amit önnek ajánlani tudnék, csak növelné az ön fájdalmát, hiszen anyanya csak gyermekéért... Mégis... csak azt akarom mondani, hogy az összes költségeket viselni fogom... a halotti tort... a kis sirt... annak gondozását.

Ugy tetszett nekem, mintha értelmetlenül hámulna rám. Én folytattam:

— Természetesen ez még nem minden.

Ön maga állapítja meg az összeget, vagy talán egy évjáradékot... az ügyvédem elintézi önrel...

Szeméinek tekintete megijesztett, a szó a torkomon akadt.

felhasználta s amily lelkesedés a tartalmas, szép beszédet kísérte, olyannyira biztató a kormányzó programja, amelynek jelszavában: dolgozni a hazáért és Fiuméért most egy hatalmas munka indul meg.

A rappresentanza üléséről tudósításunk a következő:

Az ülésterem képe.

A városházán ma 1/211 órákor már szokatlanul hangos az élet. Ünneplőbe öltözött szolgák állnak a bejáratoknál és diszruhás rendőrök helyezkednek el a Piazza Municipion. A karzat roskadásig megtett különösen sok hölgy volt jelen, de ott láttuk az érdeklődők soraiban a kormányzóság több főtisztviselőit s több közéleti kitűnőségünket is.

A Bocskay korabeli díszmagyarba öltözött Wickenburg István gróf kormányzó néhány perccel 11 óra előtt érkezett a városházára Verneda Emil miniszteri titkár kíséretében. A kormányzót úgy a városház előtti téren, mint a lépcsőkön álló közönség mély tisztelettel köszöntötte. A városházán Dardi Vazul tanácsvezető és Antoni Gino dr. városi titkár fogadták a kormányzót, aki az ülés kezdetéig az elnöki fogadóba ment.

Tizenegy órákor az ünneplő feketébe öltözött rappresentanték Chiarego József kivételével valamennyien együtt voltak már a kisebb tanácssteremben. A korelnök tíz percig várt még a késlekedő Chiarego-ra, majd pedig bevonult az ülésterembe.

Kezdődik az ülés.

Az ülésterem képe rendkívül érdekes volt. A terem baloldalán hatalmas rózsaszínű standárt helyeztek el, melyet Ivancich fiemei kereskedelmi tengerészkapitány a franciák ellen 1859-ben hősiessé megvívott tengeri ütközet után kapott a királytól ajándékba. Ezt a zászlót ünnepélyes alkalmakkor mindig elhelyezik az ülésteremben.

Prodam korelnökkel együtt a városi hivatalok képviselői is megjelennek a teremben s elfoglalják helyeiket. Feszült érdeklődés közepette nyitja meg Prodam János korelnök negyedtizenkettőkor az ülést. Néhány szóval üdvözlő a megjelenteket, majd Antoni városi titkárral felolvastatja a rappresentanték névsorát.

A névsor felolvasása után bejelenti, hogy a rappresentanték közül csak Eidlitz Hugó hiányzik, aki távollmaradását külföldi utjával előzetesen igazolta. Felolvassák az igazolási bizottságok jegyzőkönyveit, mire a korelnök felkéri Minach Jánost és Meynier Károlyt, hogy a podestai szalonban várakozó Wickenburg István gróf kormányzót hívják meg az ülésre. Ugyanezkor szólásra emelkedik

Corossacz Ferenc s azt igyekszik bizonyítani, hogy a jelenlegi kormányzó a régi rappresentanzával szemben nem teljesítette a beiktatás kötelességét. Hivatkozik az emiatt a parlamentben történt felszólalásokra, egyuttal

Ugy álltunk szemközt egymással, mint két olyan ember, akik különböző nyelven beszélnek. Végre ő megragadta a karomat s magával vonzott a másik szobába. Megrogyó térdéssel jöttem közelebb a kis fehér ágyhoz. Oh, édes látvány! Egy szőkehajú angyal ült ott, körülrakva olcsó játékszerekkel.

Egy élő kis gyermek!

— Az ujságban úgy állott... — dadogtam.

— Hogy meghalt. Mi is nagyon megijedtünk, de szerencsére csak oldalt érte a kerek s csak egy kis zuzódást kapott. Épp most mondotta az orvos, hogy három nap múlva fel is kelhet.

Nekem úgy tetszett, mintha egy rettenetes szörnyeteg karmai közül menekültem volna meg. Fellélegtem. A kicsike fölé hajoltam s sutlogtam:

— Mennyi szép játék? Kitől kaptad azokat, kis fiam?

— Az anygalkától — felelte a gyermek s tiszta szeméit rám emelte.

Az ablakon keresztül hozták.

Hirtelen elfordultam. Az ablakhoz léptem én is s észrevétlenül odacsusztatva gazdagon megrakott erszényemet, visszaszóltam a gyermekhez:

— Nézd, ezt még otffejlették! Ez is a tied.

örömeinek ad kifejezést, hogy a kormányzó ma végre beiktattatja magát s ezáltal elismeri a város jogát.

A szónok szavait néhány zajos és helyeslő felkiáltás szakasztja meg úgy az új párt, mint a kisebbség részéről. Mikor azonban a városi képviselőtestület mai megalakulását törvénytelennek minősíti nagy zaj és Eláll! kiáltások hallhatók. Indítványozza, hogy a mai egész tárgysorozatot függeszsek fel.

Friedrich dr. ügyes beszédben cáfolja Corossacz állításait s azt bizonyítja, hogy a kormányzói beiktatás csak szokás. Indítványozza, hogy a kijelölt küldöttség hívja meg az ülésre a kormányzót.

Corossacz és Friedrich dr. újabb felzólalása után a korelnök felfüggeszti az ülést s a küldöttséget a kormányzóért meneszti.

A kormányzó a teremben.

Néhány perccel később Wickenburg István gróf kormányzó lép be a terembe Verneda Emil miniszteri titkár és a küldöttségi tagok kíséretében. Veled együtt a gróf családi színeibe öltözött huszár is megjelenik a teremben. Hatalmas tapsviharral fogadják a képviselőtestületi tagok a kormányzót. Valamennyien felállnak helyeikről s úgy üdvözlök tapsolva, éljenezve Wickenburg grófot. A lelkes ováció átragad a karzati közönségre is, amely szintén dörgő tapsviharral tör ki.

Alig foglalta el helyét a kormányzó, Prodam korelnök felkérésére elmondja

székfoglaló beszédjét.

mely egész terjedelmében a következő:

Tisztelt Uraim!

Engedjék meg, hogy midőn Önöket, Tisztelt Uraim, szívből üdvözlöm, kifejezést adjak élénk öröömnek, hogy mint Fiume kormányzója mutatkozhatom be ezen képviselőtestületnek és hogy Önök előtt kifejthetem elődeim ősrégi szokása szerint, politikai nézetimet, szándékaimat és az általam kitűzött célokat.

Hogy mindenekelőtt a m. kir. kormányának Fiume városi autonómiajára és hivatalos nyelvére vonatkozó szempontjait kidomborítsam, a Miniszterelnök ur ő nagyméltóságának az országgyűlés képviselőházában tett kijelentéseit leszek bátor idézni.

A képviselőház 1910. évi december 12-én tartott ülésében Khuen-Héderváry Károly gróf ő nagyméltósága kijelentette, hogy a magyar kormány semmiképpen sem kíván változtatni Fiume közjogi állásán, hogy nem akar ott semmiféle olyan változásokat iniálni, amelyek a nyugalmat megbontanák s nem akar az olasz nyelv gyakorlatán sem változtatni. A folyó évi március 30-án tartott képviselőházi ülésen a kormányelnök ur felelvén néhány szónoknak, kijelentette, hogy a kormány Fiuméra nézve új politikája nincsen, hogy tovább akarja folytatni a kormány eddigi politikáját és csak ily értelemben és ebben az irányban mondotta azt, hogy a kormány nincsen oly különös politikája, amely nem felelne meg a multnak. Beszédét folytatván pedig a következő kijelentést tette: A mi Fiume jövő politikáját illeti, én egyebet nem mondhatok, mint ismételtén azt, hogy nekünk új programunk, politikánk Fiumével szemben nincs, mi követjük e téren a régi politikát, igyekeznünk mindenkivel szemben méltányosság és igazság szerint eljárni, Fiume városnak autonómiaját respektálni kívánjuk, de másrészt a magyar törvényeknek teljes érvényt akarunk szerezni.

A miniszterelnök által az országgyűlés előtt tett ezen világos kijelentések eléggé bizonyítják, hogy a város ősi autonómiaja és az olasz nyelv használata a kormány által semmiképpen sem veszélyeztetik. Ami pedig az én személyemet illeti, csak arra utalok, hogy már 29 éve tartozom ezen általam annyira szeretett város kötelékébe, hogy egyetlen tulajdonom a mi Fiuménk területének egy csekélyke része, hogy Fiume azon hely, melyhez a vonzódás ezer szála fűz, amiért büszkén mondhatom magamat én is fiumei polgárnak.

Ezen körülmény és 29 éven át kifejtett köztisztviselői tevékenységem, mely idő alatt mindig azon voltam, hogy a haza és a fiumei polgárság közt fennálló szent köteléket megerősítem és becsülettel összeegyeztessék az állam érdekeit a város igaz érdekeivel; ezen közéleti tevékenységem, tisztelt Uraim, elegendő biztosítékot nyújt arra nézve, hogy ezentul is Fiume igaz érdekeit fogom szolgálni és hogy

a város autonómiáját és az olasz hivatalos nyelvet respektálni fogom.

Tisztelt Uraim! Az én programomat néhány szóval ki lehet fejezni: *Dolgozni akarok, még pedig Önökkel egyetértőleg akarok dolgozni a haza és a mi Fiuménk javára.*

Ez az én programom és meg vagyok győződve arról, hogy az általam kifejtendő kölcsönös bizalom és becsüléssel alapuló közös munkásság, városunk erkölcsi és anyagi fejlődését fogja előmozdítani.

Sok feladat vár ránk tisztelt Uraim, melyek közül itt csak egyet említek bátor felemlíteni. Az adminisztratív kérdések között nagy fontosságúnak és sürgősnek tartom az összes városi alkalmazottak fizetésének végleges rendezését, hogy így ezen tisztviselők kivétel nélkül a méltányosság és igazság szerint kielégíthessék.

Igen fontos kérdés a városi tanács átszervezése és a városi rendőrség kifejlesztése. A városi rendőrség a keresztlúttal vitt reformok, az érdekekben hozott anyagi áldozatok, valamint a vezető személyek fáradhatatlan ügybuzgalma folytán nagyon, de nagyon javult. Új törvényeknek, mint pl. az új rendőri büntető bíróságoknak a külföldieknek az ország területén való lakhatásáról szóló 1903. évi V. t.-c.-nek behozatala, valamint a bejelentő-hivatal létesítése folytán újabb reformok fognak szükségessé válni, hogy a városi rendőrség teljesíthesse a reá háramló kényesebb természetű és nehezebb államrendészeti teendőket.

Sürgős ezenkívül még a 20 milliós kölcsön művelésének végleges befejezése, az új kórház, felépítése, új utak nyitása, még pedig nem csupán a város, hanem az alközségek területén is.

Meg vagyok győződve, hogy Önök szívesen eleget fognak tenni az alközségbeliek kívánalmainak, hogy új utcák nyitása által azokat mindinkább a városhoz fogják kapcsolni, hogy az alközségi területek termékenységet is előmozdítandó, vízzel is el fogják őket látni és hogy meg fogják találni a módot az alközségi szőlészet és gyümölcsstermelés felvirágoztatására.

Attérven a tanügyre, előre kell bocsájtanom, hogy városunkban, melyben a magyar és olasz műveltség összeforr, az iskolák fejlesztésére legfontosabb feladataink közé tartozik. Itt elsősorban szükséges a fiúmei ifjúság és a jövőendő nemzedék érdekében egy új gimnázium építése. Ép ezért bizton számítok az Önök határozott támogatására, hogy ezen kérdés minél előbb szerencsésen megoldassék. Másrészt hajlandó vagyok Önöket teljes erőmmel támogatni abban, hogy a városban olasz tantervvel városi középiskola létesíthessék.

Ami pedig a felső kereskedelmi iskolát illeti, megjegyzem, hogy a kormány ezen intézeti reformjával foglalkozván, már konferenciát is hívott össze, melyen a mérvadó tényezők kívánásait és véleményüket kifejehették.

A népiskolák állandó fejlesztésén kívül kívánatos volna az ipariskola kérdésének is minél előbb való megoldása.

A városi tanítók által külföldön szerzett oklevelek honosítására nézve meg kell jegyezni, hogy a kormánynál tett lépések folytán az illető rendelet érvénye a folyó év végéig meghosszabbított és sikerülni fog nekünk kétségtelenül e tárgyban a jövőre nézve is teljes megállapodásra jutni olyképpen, hogy a város jeles képzettségű tanítók fölött fog rendelkezhetni, sők hű hazafiak lesznek és egyúttal tökéletesen fogják bírni az olasz nyelvet.

Attérven a gazdasági kérdésekre, hangsúlyoznom kell, tisztelt Uraim, hogy az országok napjainkban a legnagyobb súlyt a gazdasági fejlődésre helyezik és ezt helyesen is teszik, mivel a nemzetek és népek sorsa igen nagy részben az illető ország gazdasági viszonyaitól, a kereskedelem és ipar állapotától függ. Ezért nekünk is minden erőnkkel iparkodnunk kell a város gazdasági viszonyait felvirágoztatni és azon kell lennünk, hogy az Önök által képviselt várost kereskedelmi és tengerészeti emporiummá fejlesszük.

Részemről biztosítom Önöket, tisztelt Uraim, hogy ezen cél szolgálataiban mindent meg fogok tenni a már létező ipari és kereskedelmi vállalatok felvirágoztatására és új létesítésére, különösen pedig támogatni fogom a proprekereskedelem előmozdítására irányuló törekvéseket.

A tengeri hajózásra nézve megjegyzem, hogy a kormány a szubvencionált hajózási társaságokkal a rendes hajójáratoknak szaporítására új szerződéseket szándékozik kötni; másrészt pedig fejleszteni fogja a szabadhajózást is olyképpen, hogy városunk e téren az egyéb nemzetek kikötőivel kiállhassa a versenyt.

Kijelenthetem itten, hogy a kormány a magyar tengeri járműveken alkalmazott személyzet baleset és betegség esetére való biztosításáról, valamint ezen személyzet nyugdíjának szabályozásáról szóló törvény létesítése által rövid időn belül eleget fog tenni a tengeri hajózási személyzet régi kívánalmának.

Az illető tervezet, mely a tengeri hajózási alkalmazottak özvegyeinek és árváinak biztosít nyugdíjat, illetőleg segélyt, már készen van és minél előbb ki fog adni véleményezés végett az érdekelteknél.

Tanulmányozás alatt van még egy oly tanfolyam létesítésének kérdése, mely a jelölteket a tengerészeti kapitányi vizsgára készítendő, valamint az iskolahajó kérdése is, mely összefügg a tengerészeti személyzet minősítéséről szóló 1902. évi rendelet kívánatos reformjával.

A forgalom gyors és biztos lebonyolítása érdekében nagyfontossággal bír a vasúti állomás kibővítése, városunknak az ország belsejével való jobb vasúti összeköttetése, az áruk be és kihajózását megkönnyítő új kikötői felszerelések létesítése, a városai a Viale Deakon létező vasúti átjáró tárgyában folytatott tárgyalások befejezése stb.

Az igazságügyi szolgálatra nézve megjegyzem, tisztelt Uraim, hogy a kormány az örökösödési, a végrehajtási eljárásról szóló országos törvényeket városunkban minél előbb kívánja életbe léptetni és hogy az e tárgyban az érdekelteknél tartandó konferencia ideiglenesen csak azért halasztott el, mivel a városi képviselőtestület nem volt még véglegesen megalakulva.

Az elmondottakból világosan kitűnik, mily sok és fontos feladat előtt állunk és mennyire szükséges, hogy mindnyájan egyetértve minden erőnket városunk gazdasági érdekeinek szolgálatába állítsuk.

Amidőn ezen gazdasági kérdések megoldásához fogunk és társadalmi életünket is ki akarjuk fejleszteni oly célból, hogy egymást megismerjük és kölcsönösen becsüljük, a város egész lakosságának támogatására számítok, mivel csak közös erővel és egyetértéssel érhetünk el eredményt.

Tekintetes Képviselőtestület!

Röviden előadtam programomat, melyet mint már előbb mondtam, a következő néhány szóban lehet összefoglalni: *Dolgozni akarok Önökkel, tisztelt Uraim, a haza és a mi Fiuménk javára.* Remélem, hogy ugy a tekintetes képviselőtestület, mint a város egész polgársága őszintén és bizalommal fog engem nehéz feladatomban támogatni.

Husz perc múlva a kormányzó befejezte szépen szerkesztett beszédjét, melyet sűrűn szakítottak félbe a tetszésnyilvánítások. A beszéd után újult erővel kezdődött az ováció, mely percekig tartott. Midőn az ováció zaja végre elült, a kormányzó éppen átvenni készül az elnökséget, amikor Rudan Dino dr. autonom anti rappresentante emelkedik szólásra.

Az elvetett tiltakozás.

Rudan Dino dr. nemcsak a kisebbségi párt részéről kíván — ugymond — beszélni, hanem ama meggyőződését fejezi ki, hogy a lakosság igen nagy részéről megnyilvánuló fel fogásnak is szószólója lehet.

Szavait ekkor nagy zaj, izgatott kiáltozás szakítja félbe, úgy, hogy percekig nem jut szóhoz. Végül a korelnököt kéri, hogy csináljon rendet. A korelnök hosszas csevegésére a láрма elül, de izgatott hangulatban figyelik a szónok további szavait. Mielőtt Rudan beszédét folytatja, a zaj újult erővel kiőr, úgy, hogy a szónok csak az autonompárti az eskütétel elleni tiltakozását olvashatja fel folytonos zajos félbeszakításokkal.

Utána Vio Antal dr. képviselő kezd beszélni, szavait azonban parthívei és a karzat tapsai s az ellenzék kiáltozásai miatt huzamosabb ideig nem hallhatni. Végül kiabálja a fűlsikeitő zajt s azt magyarázza, hogy a közigazgatási bírósághoz benyújtott panaszoknak nincs felfüggesztő hatása.

Grossich dr. izgatottan közbekiált valamit, mire újból nagy láрма tör ki. A karzaton szintén láрма keletkezik. Manasteriotti Ödön háztulajdonos a karzat baloldali szögletében ellenzékét szervez. Folytonos nagy zaj közt lekiált a terembe, de szavait nem lehet megérteni. Amikor látja, hogy szavai elvesznek a nagy zajban, pénztárcájából egy száz koronást vesz elő s gunyos mozdulattal a karzati közönség felé kínálja. A pénz előmutatását nagy derűtlenség követi, amit a jókedvű Manasteriotti mély hajlongással köszön meg.

Mikor a zaj mind nagyobb lett, Manasteriotti parancsoló kézmozdulattal iekiált a terembe:

— Beszéljen az országgyűlési képviselő! Megadom neki a szót.

Vio Antal dr. folytatva beszédét hangoztatja, hogy a régi rappresentanza tagjaiból megalakított delegáció szüntelenül tiltakozik a megalakulás ellen. A delegáció ezáltal csak a rendes munkálkodást akarja megakadályozni. Az alaptalan felebbezés nem a polgári lelkiismereten alapszik, hanem kompromittálni akarják ezáltal a várost és annak érdekeit. A közigazgatási bíróságról szóló törvényt idézi, mely a felfüggesztő határozatról mit sem tud. Ez olyan világos rendelkezés s a delegáció még sem akarja megérteni, Inditványozza, hogy Rudan Dino dr. tiltakozását vessék el.

Zajos tapssal fogadott szavai után a rappresentanza túlnyomó többsége elveti a Rudan Dino által bejelentett tiltakozást.

A rappresentanték eskütétele.

Ezután Wickenburg István gróf kormányzó veszi át az elnöklést s felkéri Antoni Gino dr. városi titkárt az eskütminta felolvasására. Ennek befejezése után a kormányzó felszólítására a rappresentanték most félkörben állnak fel a gróf előtt, akinek kezébe leteszik az esküt. Az eskü szövegét a bizottsági tagok fenhangon mondják, mely után a kormányzó mindegyikkel kezét fog. Míg a kormányzó a cerclét tartja, többször felhangzik az „Evviva il governatore“ kiáltás a pad-sorokból s a karzatról.

A podesztaválasztás.

A podesztai székből ülő kormányzó ezután elrendeli a polgármesteri választást és felkéri Brazzoduro Bellino, Descovich Henrik és Smoquina Antal rappresentantékat, hogy a szavazatokat vegyék át.

Mielőtt azonban áttérhetnének a szavazásra

Pázmány Jenő dr. pártja nevében elvi deklarációt tesz, melyben tiltakozik a podesztaválasztás ellen, minthogy a választások elleni felebbezések határideje nem járt le.

A szavazásban az autonompárt nem vesz részt. Csapán Fodor Gabriel és Sirola Albert szavaznak, akiket a többség megtapsol. Nagy zaj támad azonban a teremben, amikor Manasteriotti Ödön, aki a karzaton egész csomó fiatalembert gyűjtött maga köré, lekiált a terembe:

— Vio Ferencet most itt polgármesterré választják meg. Neki nem szabadna ilyenkor itt tartózkodnia!

A teremből erre visszakiáltják:

— Magának nincs itt helye! Ne szónokoljon, nespola!

Manasteriotti azonban nem hagyja magát s ezt feleli:

— De lesz helyem, ha Zambelli helyét fogom elfoglalni!

Végre a karzaton is elcsendesednek, mire Wickenburg gróf kihirdeti az eredményt.

Beadtak össze en 45 szavazólapot, melyből 43 szavazatot Vio Ferenc dr. kapott, két cédula pedig üres volt. A bejelentést hatalmas ovációval fogadták.

Vio Ferenc dr. az elnök Wickenburg gróf felhívására kijelenti, hogy megválasztatását elfogadja. Kötelességének tartja, hogy mint a város első polgára, Fiume javára dolgozzék.

akik az egészséges bőrápolásra szult fektetnek, különösen szeplőtől akarnak szabadulni s linom, puha bőrt és fehér arczint akarnak kapni vagy megőrizni csak

Hölgyek Bergmann & Co., Tetschen a. E. Steckenpferd liliumtejszappanával,

(vesszőparipa védjegy)

mosakodnak. Drbja 80 filléért kapható minden gyógyszerertáiban, drogériáiban, illatszertáiban stb.

Tiltakozik az öt-ért gyanúsítások ellen s nem támogatja a személyeskedés politikáját. Feltétlenül szükségesnek tartja a kormány s a város közti jó viszony fenntartását és ápolását. Híve a magyarság és az olaszság testvérisülésének. Kéri a representanték támogatását.

A kormányzó kijelenti, hogy Vio Ferenc dr. megválasztását legfelsőbb megerősítés végett a királyhoz terjeszti fel.

Az alpolgármesterek választása.

Wickenburg gróf ezután elrendeli az első alpolgármesteri választást. A szavazás befejezésével kijelenti, hogy a beadott 45 szavazat közül 43 szavazatot Mohovich Donát kapott, két szavazólap pedig üres volt.

Mohovich néhány szóval megköszöni a választást, mire áttérnek a második alpolgármester megválasztására.

A kormányzó a szavazás befejezése után kihirdeti, hogy Ossoinack András 43 szavazattal másodalpolgármesternek választották meg. A 45 beadott szavazócédula közül kettő szintén üres volt. Ossoinack András rövid beszéde után

Rubinich János indítványára Prodam János korelnöknek köszönetet szavaztak, a mihez a kisebbség nevében Pázmány Jenő dr. is hozzájárult.

Pontban egy órakor Wickenburg István gróf berekesztette az ülést s röviddel utóbb lelkes eljenzés közepette a kormányzó palotába hajtatott.

UJDONSÁGOK.

— **Montecuccoli tengernagy Fiumében.** Montecuccoli Rezső gróf tengernagy, az osztrák-magyar haditengerészet parancsnoka tegnap este Bécsből ideérkezett, hogy a haditengerészeti akadémiában Alfréd fiának évváró vizsgáján résztvegyen. A tengernagy holnap délelőtt jelen lesz az ujonnan kinevezett haditengerészeti zászlósok eskütételénél.

— **A delegáció ülése.** A régi városi képviselőtestület tagjaiból megalakított delegáció a városi statutum 105. szakasza alapján tegnap este hat órakor ülését tartott Corossacz Ferenc elsőalelnök elnöklésével. Az ülésen Kuscher Ferdinánd dr., Zanella Rikárd, Bacich Icilio dr., Duimich, Thierry lovag, Schittar, Bruss és Rudan jelentek meg. A jegyzőkönyvet Serdoz vezeti. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök Kuscher dr. multkori interpellációjára válaszolva jelenti, hogy a rendőrigazgató felvilágosítása szerint a kormányzói és városi betörés ügyében a vizsgálat még folyamatban van. Politikai jellegű betörésre azonban, a nyomozás eddigi adatai szerint, nincs bizonyíték.

Thierry lovag szóváteszi, hogy Dardi Vazul tanácselnök az ülésen nem jelent meg. Erre vonatkozólag Zanella Rikárd és az elnök azt a kijelentést teszi, hogy a statutum nem kívánja meg a dirigente jelenlétét.

Közli az elnök, hogy a delegáció múlt ülésén hozott határozat alapján táviratot intézett a belügyminiszterhez, melyben tiltakozását fejezte ki az új representanza ama ténykedése ellen, mellyel a községi választásokat érvényeseknek minősítette. Jelenti, hogy Wickenburg István gróf kormányzónak feliratot küldött, melyben az 1907. évi 60. törvénycikk 7. §-a alapján a a representanza megalakulása, az eskütétel s a podeszta választás iránt tett intézkedések hatályon kívül helyezését kérelmezte. Újabb táviratot menesztett a belügyminiszterhez is, akit a delegáció határozata érdekében a kormányzónát való közbenjárásra kért fel. Az elnök intézkedését tudomásul vették.

Zanella Rikárd részletesen indokolja, hogy az új representanza megalakulása, az eskütétel s a podesztaválasztás ellen miért kell a közigazgatási bírósághoz panaszszal fordulni. Ismerteti az alkotmányvédelemről intézkedő 1907. évi törvénycikket, majd indit-

ványozza, hogy a panaszt nyujtsák be. Indítványát a delegáció egyhangulag elfogadja, mire az elnök az ülést bezárja.

— **Esküvő.** Szabó Zsigmond állami tanító ma délután tartotta esküvőjét Laczkovich Margittal, Laczkovich László főadótárnok leányával. Násznagyok Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsos és Weinhardt Gusztáv királyi tanácsos, pénzügyigazgató voltak. Az egyházi szertartást Schmidt Jakab református lelkész végezte.

— **A haditengerészeti zászlósok eskütétele.** Vasárnap délelőtt 9 órakor szép ünnesség színhelye lesz a „Kaiserin Elisabeth“ csatahajó fedélzete. A fiumei haditengerészeti akadémiá IV. éves növendékei közül huszonötön, akiket haditengerész-zászlósokká nevezett ki a király, teszik le ünnepélyes keretben az esküt. Az eskütételén Montecuccoli Rezső gróf tengernagy, több tábornok és magasrangú katonatiszt is jelen lesz. A haditengerészeti akadémikusok felett Chmelarz lovag ellentengernagy parancsnok képviselében, minthogy az ellentengernagy a flottagyakorlatokon az egyik cirkálójáról vezényli, Schubert Ottokár fregattkapitány fog parancsnokolni.

A jövő héten a haditengerészeti akadémia növendékei Triesztbe mennek, ahol jelen lesznek a „Viribus Unitis“ vizrebocsátásánál. Triesztből a II. és III. éves növendékek a „Kaiserin Elisabeth“ csatahajóval a levantei vizekre, az I. éves akadémikusok pedig a „Zara iskolahajóval az adriai tengeren négyheti tanulmányutra mennek.

— **A trieszti katasztrófa.** Lapunk tegnapi számában részletesen beszámoltunk már arról a szerencsétlenségről, mely a tegnapielőtti rettenetes vihar folytán a trieszti kikötőt érte. Most újabbant azt jelenthetjük, hogy az emberéletben esett kárt még mindig nem állapíthatják meg véglegesen. A hatóságok azt hiszik, hogy 20—22 ember lelte halálát a hullámsírban. Az anyagi kárt is csak hozzávetőleg tudják megállapítani. A révhivatal ugyan jegyzéket vezet arról a kárról, melyet az egyes hajótulajdonosok bejelentenek, a kármegállapítás azonban csak hozzávetőleges. A hajókban esett kárt ugyanis csak a dokkokban tudják pontosan megállapítani, kikötőben és a kikötői felszerelésekben szenvedett kár felbecsülése pedig most van folyamatban.

A tengerészeket ért mélységes csapásra való tekintettel a városi állandó bizottság tegnap rendkívüli ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy Trieszt város gyászának külső kifejezésül az éjjeli vihar áldozatait a város költségén temetik el s sirjukra díszes koszorút helyeznek. A temetésen testületileg vesznek részt s felkéri a podesztát, hogy a képviselőtestület tagjainak meghívása iránt intézködjék. Elhatározta továbbá, hogy a pilotáknak, rendőröknek, tüzoltóknak s mindazoknak, akik a mentésben résztvettek, köszönetet és elismerést szavaznak. A városi állandó bizottság végül 1500 koronát küldött át a tengerészeti hatóságnak az érdemes tengerészek megjutalmazására és első részletként 1000 koronát utalványozott a segítőbizottságnak, hogy azt a károsultak s az áldozatok hátramaradottjainak felségítésére fordítsák.

— **Az elveszett bárka sorsa.** Megirtuk tegnap, hogy chioggiai halászok bejelentették a révhatóságnak, hogy Veglia sziget köznlében egy felborult vitorlást pillantottak meg a tengeren s távolról segélykiáltásokat hallottak. Eddig még nem sikerült megtudni, hogy tényleg szerencsétlenség történt-e. Csak a „Quarnero“ osztrák gőzös legénységétől értesültek arról, hogy a minap Vegliáról—Portoréba indult egy téglákkal megrakott vitorlásbárka, amelynek sorsa ismeretlen. Lehetséges, hogy a felborult vitorlás matrózai az egyik közeli sziklára menekülhettek.

— **Football-match fiumeiak és horvátok közt.** Érdekes football mérkőzés folyt le csütörtök délután a Pioppi közelében elterülő síkságon. Az „Olympia“ fiumei football-club, amely már szép sikerrel működik, mérkőzött

Igyék naponta 1—2 palack Dupla-malátasört,

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A sörparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sö főződe“ ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Ab-báziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palackokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

„BRISTOL“ szálloda, kávéház és étterem Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.

Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

Ház eladó

Fiume legszebb helyén, Podmurvizze alközségben két szoba, konyha, éléskamra, kert köröskörül 182 D-ól, villaszerű kőfallal körölvéve, vízvezetékkel s két ciszternával. Cím a kiadóhivatalban.

Med. univ.

Dr. Stejić János

volt községi orvos és a bécsi klinika hospitánsa
belső, gyermek és női betegségekből

rendel. d. e. 9—11-ig és d. u. 3—4-ig.
Fiume, Via del Municipio 2. sz. 11. emelet.
(Piazza Dante). TELEFON 241.

Ragályos betegségek, nevezetesen

kolera

ellen, valamint gyengeségi állapotoknál, gyomor- és hasbántalmaknál orvosi szaktekintélyek.

**Gróf Keglevich István utódai,
Budafok**

!!! COGNAC-ját !!!

ajánlják.

Ezen legrégebb és leghíresebb cég cognacja kizárólagosan diszoklevelekkel lett kiténtetve és mindent kapható.

a jól szervezett „Viktoria“ susáki horvát football-clubbal. A match igen érdekesnek ígért, mert a Viktoria-club Horvátország egyik legjobb csapata hírében állott s egy zágrábi lap nemrégben terjedelmes cikkben foglalkozott vele. Ez volt az első komoly mérkőzés horvátok és fiumeiek között s mindkét fél erősen készült a küzdelemre. Délután háromnegyed ötkor kezdődött a mérkőzés. A magyar és olasz játékosokból álló „Olympia“ állandóan előnyben volt s a több száz főnyi közönség folytonos ovációi mellett játszott. A verseny az „Olympia“ javára dőlt el 2:0 arányban. A legyőzött horvát játékosok azonban nem nyugodtak bele a vereségbe s hogy a csorbát kiköszörüljék vasárnap délutánra revanche-mérkőzést kértek az Olympiától.

— **A régi nóta.** Kezes József 24 éves asztalos, tegnapelőtt Fiuméba érkezett, hogy innen Amerikába vándoroljon. Célját azonban nem érthette el, mert a vasuton Zágráb és Fiume között alvás közben ellopták 300 koronáját. A meglopott kivándorló panaszával a rendőrséghez fordult.

— **Árverési hírdetmény.** A m. kir. államvasutak fiumei raktárfőnöksége közhírré teszi, hogy f. hó 19-én d. e. 9 órákor a 40. sz. raktár helyiségében nyilvános árverés útján a következő áruk fognak eladatni, u. m.: vasárak, használt ruhák, matrac, csomagoló papír, papirzacskó, füge, deszkacetec, képek, gépkönyvek, kézműáru, toronyóra és sterilizált tej.

— **Kirándulás Triesztbe a «Viribus Unitis» csatahajó vízrebocsátása alkalmából.** A Magyar-Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság „Pannonia“ gyorsgőzessel, a „Viribus Unitis“ Dreadnought vízrebocsátása alkalmából kirándulást tervez Triesztbe, hogy úgy a fiumei, valamint az abbaziai közönségnek alkalommal szorgaljon az ezzel járó ünnepek megtekintésére.

A kirándulás programja a következő lenne: Indulás Fiuméből pénteken, folyó hó 23-án este 1 órákor. Erkezés Triesztbe szombaton folyó hó 24-én, reggel 8 órákor. Triesztben a hajó az Arzenállal szemben helyezkednek el, úgy hogy a kirándulók az ünnepélyt a hajóról kényelmesen nézhetnék végig.

A „Viribus Unitis“ vízrebocsátása d. e. 10 órákor menne végbe. Az ünnepély befejeztével Triesztben — az időhöz mérten — rövid partraszállás, vagy a trieszti kikötőben Gradoig terjedő kirándulás következne.

Délután 1 órákor visszaindulás Fiuméba, hová a hajó este 10 órákor érkezne meg.

Menetár 30 korona személyenként. A hajón a rendelkezésre álló székelyágyak is foglalhatók le, ágyanként 4 korona árban az I. osztályú és 2 korona árban a II. osztályú fülkékben.

A hajón az étkezéssel is gondoskodás történik. Kívánatra a reggeli d. e. 7 órákor 1 K, az ebéd Trieszt elhagyása után 4 K és a vacsora este 7 órákor 3 K árban szolgáltatják fel személyenként; italok fogyasztása ezen árakba nincs beleértve.

A hajó legfeljebb 100 kirándulót vesz fel. Az előjegyzéseket a társaság már most és legkésőbb csütörtök, f. hó 22-ének déli 12 órájáig fogadja el és pedig a Riva Szapáryn levő jegypénztárnál, a Kereskedelmi Bank Menetjegy-irodájában (Piazza Elisabetta), az abbaziai molón levő jegypénztárnál és Nagel & Wortmann cég irodájában Abbáziában (Hotel Stephanie). A jegyek pénteken déli 12 óra előtt kell hogy megváltva legyenek. A kirándulás csak kedvező idő és elegendő résztvevő esetén tartatik meg.

— **Kivándorlás az 1910. évben Antwerpenen át.** Az antwerpeni osztrák-magyar főkonzulátus az 1910. évről szóló jelentésében beszámol a kivándorlási mozgalmról és kiemeli azt a tényt, hogy a kivándorlók száma az 1910. évben kissé emelkedett. A jelentés évében 71.692 rgyén, az 1909. évben 67.500, az 1908. évben 35.558, az 1907. évben 100.318 egyén vándorolt ki Antwerpenen át.

A kivándorlók zöme — 50.698 egyén — az északamerikai Egyesült Államok felé vette útját. Canadába 16.688, Dél-Amerikába 411, Afrikába 117, Ausztráliába 3.771 és Ázsiába heten vándoroltak ki. A kivándorlók számát összehasonlítva az 1909. évben kivándorlottakéval, különösen emelkedett a kivándorlási mozgalmat Ausztrália, Afrika és Canada felé.

A jelentés évében 18.094 osztrák állampolgár és 7.033 osztrák honos nő, továbbá 5.519 magyar állampolgár, 3.148 magyar honos nő vándorolt ki Antwerpenen keresztül. Ugy a magyar, mint az osztrák kivándorlók leginkább az északamerikai Egyesült-Államok felé vették útjukat, jelentékeny számban telepedtek le Canadában is.

Az Antwerpenen át visszavándorlók száma az 1910. évben 19.271 volt, az 1909. évben 14.818. A visszavándorlók hovatartozásáról közelebbi adatokkal nem rendelkezünk.

— **A pécs - báttaszéki vasut.** A pécs - báttaszéki vasut építése befejezéséhez közeledik és a vonalat valószínűleg június végén már üzembe helyezik. Az új vonal közvetlen összeköttetést teremt az ország keleti része és a Dunától között és főleg a *fiumei relációban* bir nagy közgazdasági fontossággal.

— **Kirándulások a tengeren.** Holnap vasárnap, f. hó 18-án az Ungaro-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Cirkvenicába és Noviba a „Szamos“ termes gőzessel délelőtt 8.45 Noviig és d. u. 2.30-kor Noviig, visszajövet Indulás Noviból d. u. 6, és Cirkvenicából 6.40-kor, E kirándulásokra külön menettérti jegyeket bocsátanak ki 1 kor. 50 fillér leszállított árban személyenként, és azon napra való érvényességgel, amelyen megvételtek; e jegyek az azon napon belül induló mindegyik hajóra érvényesek és feljogosítanak este a kiránduló hajóval való visszajövetelre is.

Ika és Lovranába a „Hrvat“ gőzessel indulás Fiuméből d. u. 2.30-kor; menet Volosca, Abbázia, Ika és Lovrana érintésével; visszajövet indulás Lovranából d. u. 6.30, Ikából 7.—kor és Abbáziából 7.30-kor. Menetdíj oda- és vissza 80 fillér személyenként.

Portoré- és Bukariba az „Abbazia“ gőzessel d. u. 2.30-kor menet és esetleg jövet Urinj érintésével; visszajövet indulás Buccariból este 7.—, Portoréből 7.20 órákor. Menetár 80 fillér személyenként.

Abbáziába a „Lovrana“ és a „Stefánia“ szalon-gőzöskkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6, 7, és 8.30 órákor. Utolsó járat Abbáziából Fiuméba este 8-kor. Esteli járat Fiuméből Abbáziába az „Istriano“ gőzessel 9 órákor és vissza 10 órákor. Menetár 1.20 korona személyenként.

Fiuméből Abbáziába omnibus vonal az „Istriano“ gőzessel. Indulás Fiuméből d. e. 9.10 és 11.10-kor, d. u. 2.10, 4.10 és 6.10 órákor. Visszajövet Abbáziából d. e. 10.10, továbbá d. u. 12.10, 3.10, 5.10 és 7.10 órákor. Menetár 20 fillér személyenként.

Kedvezőtlen időjárás esetén a társaság fenntartja magának a járatok számának leszállítását. E hajóra érvényes menetjegyek csakis a gőzhajón 20 fillér árban válthatók.

— **Az első Dreadnought vízrebocsátásának programja.** Az első Dreadnought vízrebocsátásának ünnepi programját most állapították meg. A „Viribus Unitis“ megkeresztelése és vízrebocsátása e hó 24-én történik meg Triesztben **Ferenc Ferdinánd** trónörökös jelenlétében, aki az ünnepségen ő felségét fogja képviselni.

A keresztelést **Mária Annunciata** főhercegnő fogja végezni. Az ünnepély színhelyén emelkedik az udvari sátor, ahonnan a vízre engedést és a keresztelést intézni fogják. Itt foglalnak majd helyet az uralkodóház tagjai, az udvarhoz tartozó hölgyek, a miniszterek, a vezérkari főnök, a tengerészet parancsnoka, a meghívott tábornokok kara és mások. A hadihajó beszentelése a hajó fedélzetén délelőtt egyneked kilenc órákor kezdődik meg, amikor a vízrebocsátás összes előkészületeit bejezték, amiről a hajóépítkezések vezetője tesz jelentést a tengerészeti parancsnoknak, Bjelik vikárius elvégzi az egyházi szertartást, majd **Montecuccoli** parancsnok rövid pár szóval felkéri a trónörökösöt, hogy rendelje el a hajó megkeresztelését. Ekkor **Mária Annunciata** főhercegnő a „keresztelő aktus“ jelzésű gomb megérintésével villamosság útján a hajó orrán szőttötret egy pezsgővel telt palackot. Ezután a „Vizrebocsátás“ jelzésű villamos gombot érinti meg, mire a tartó művek megereszkednek és a hajó a víz színére ereszkedik. Ebben a pillanatban az összes zenekarok a „Gottterhalte“-t fogják játszani, míg a hadihajók disztűzet adnak. Déli egy órákor ud-

Borszéki GYÓGYÉS ÜDÍTŐVIZ.

**A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!**

angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer.
Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár: **C. Brazzoduronál - Telefon 495.**

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FUME, DEAK-KÖRZŐ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF**
jó hírnevű kapusvári cigányzenekara hang-
versenyez.
TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTÉMENYTUCATJA
K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodam, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli avacic, Benco Ernő és Papp udolf drogeriájában. Erd. árjegyek ingyen az „OLLA“ Gummiköztől Wien II, 297 Praterstr. 57.

Örökös állást nyerhet bárki havi 500 korona jövedelemmel ha, sorsjegyek részletfizetésre való eladásának képviseletét a Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál (Budapest, VII., Károly-körút 13) elvállalja. Szakértelem nem szükséges, mint mellékfeladatosság is üzhető.
Alaptőke 7 millió korona.

Hálószoba berendezés

és egyes butorok elutazás miatt azonnal eladók. Cim Péntek József Susak Boulevard 115.

Kaucióképes képviselő

kerestetik nagyobb dél-magyarországi malom részére Fiume és vidéke területére. Megkeresések „Bánáti Múmalom R. T. Detta“ címre intézendők.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ.

Főlerakat: **Stalcer Antal**, Fiume Via Tartini 4. Kapható **Jechel F. cégnél**
Telefon 3-44.

vari ebéd lesz, amit rout fog követni. Triesztben az ünnepélyre való előkészületek máris megkezdődtek. Rendkívül sok idegen érkezését várják s a szállók szobáit ez ideig jóformán már mind lefoglalták.

Az az ezerféle komplikált szer, melyet **aranyér** (haemorrhoidák) ellen használnak, azzal a rendeltetéssel bír, hogy az aranyér alapokát, a székrekedést és a vértorlódást megszüntesse, illetve megakadályozza. Ezt a célt sokkal egyszerűbben, hatásosabban és olcsóbban a **Ferenc József**-keserűvíz rendszeres használata által lehet elérni. Naponként éhgyomorra egy pohár „Ferenc József”-vizet kell inni és már néhány nap múlva meggyőződhetünk e páratlan természetalkotta hashajtónak sok ezer orvos által elismert gyógyerejéről.

Távirat ◀ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jun. 16. A képviselőház mai ülésén *Náday* Lajos elnököl. Bejelenti, hogy *Kossuth* Ferenc két havi szabadságot kér gyengélkedése miatt.

Áttérve a kultuszárca részletes tárgyalására az egyetem tételénél

Kelemen Béla szükségesnek tartja a harmadik egyetemet s örömet fejez ki, hogy azt Szegeden állítják fel. A Ház a tételt elfogadja. A jogakadémia tételénél *Ostffy* Lajos kifogásolja, hogy az egyetemi tanárok csak nehezen jutnak a hatodik fizetési osztályba.

Zichy János gróf kultuszminiszter megnyugtató kijelentése után a szakaszt elfogadták.

Kelemen Samu a Ház engedelmével eltér a tárgytól s visszautasítja *Béla* Henrik, *Rakovszky* István és *Polónyi* Géza támadását. *Polónyi* szavaiból kitűnik, hogy adatait a kiltított zsidóbarónótól szerezte.

Polónyi Dezső közbekiált: Ez szemtelenség!

Béla Henrik személyes kérdésben szólal fel. Az elnök *Polónyi*t rendreutasítja.

Várady Zsigmond is személyes kérdésben szólal fel s visszautasítja *Molnár* János tegnapi támadását.

Haller István néppárti beszél a szakaszhoz.

Zichy János gróf kultuszminiszter felvilágosító szavai után a tételt elfogadják.

Az ülés folyik s valószínű, hogy még ma elfogadják a kultuszárca költségvetésének részleteit is.

Ellenzékiek Kossuth ellen.

BUDAPEST, jun. 17. Az ellenzéki körökben kinos feltűnést keltett *Kossuth* Ferencnek a képviselőház mai ülésén bemutatott levele. A levélről a Kossuth-párt is meglepetéssel értesült, mert erről előzetesen nem volt tudomása. Élénken tárgyalták a szabadságot kérő levelet, mert *Kossuth* éppen a véderőjavaslatok tárgyalása előtt utazik külföldre, a nélkül, hogy erről pártját értesítette volna.

A honvédelmi miniszter utazása.

BÉCS, jun. 17. *Hazai* Samu honvédelmi miniszter ma Budapestről Bécsbe érkezett.

Képviselők lovagias ügye.

BUDAPEST, jun. 17. *Kelemen* Samu még a képviselőház mai ülése alatt *Tagányi* Sándor és *Beck* Lajos utján provokálhatta *Polónyi* Dezsőt, aki *Krencsey* mérnököt és *Hoffmann* ezredeszt nevezte meg segédekül. A segédek

kardpárbajban állapotok meg, melyet a felek még a délután folyamán megvívának.

Meggyilkolt gazdász.

KARCAJ, jun. 17. *Krausz* Ábrahám 58 éves gazdász ma reggel egy kutban holtan találták meg. Azt hiszik, hogy a cselédség bosszúból ölte meg.

Bier végre felszállott.

BÉCS, jun. 17. *Bier* főhadnagy ma reggel végre startolt a bécs-budapesti távrepüléshez. Óriási közönség jelenlétében emelkedett gépével a levegőbe. Még a délelőtti folyamán Győr közelébe érkezett, mindig 500 méternyi magasságban repülve. Győr mellett azonban le kellett szállania, mert gépe elromlott. Egy óras munka után folytatta útját Budapest felé, ahol a versenytéren fog leszállani. Budapesten óriási közönség várja.

Letartóztatott család.

BUDAPEST, jun. 17. A rendőrség *Pelczmann* János volt biztosítási intézeti tisztviselőt ma letartóztatta, mert család és okirathamisításért körözött levelet adott ki ellene.

Öngyilkosság a férj miatt.

TORNAUFALU, jun. 17. *Csáky* Károlyné egy földbirtokos felesége afeletti bánatában, hogy férje rosszul bánt vele, revolverrel agyonlőtte magát.

Biró Lajost megoperálták.

BUDAPEST, jun. 17. *Biró* Lajost, a kitűnő magyar író ma délelőtt a Pajor-szombatúriumban megoperálták. Bár a műtét fényesen sikerült, az orvosok a nagybeteg írónak a legnagyobb nyugalmat ajánlották.

Vérengzések a választásokon.

LEMBERG, jun. 17. Radlóból táviratozák, hogy két választó az ellenpárt kortesét kegyetlen módon meggyilkolta. Először összezúzták a koponyáját, majd leszakították testéről a lábait.

Ganowzeban megtámadták *Staruch* volt ruthén nemzetiségű képviselőt és addig ütöttek dorongokkal, míg félholtan összeesett.

Sztrájk a zsolnai posztógyárban.

ZSOLNA, jun. 17. A zsolnai posztógyárban ma 2300 munkás sztrájkba lépett. Mint-hogy zavargásoktól kell tartani, a katonaságot készenlétebe helyezték.

Montenegró figyelmeztetése.

CETTINJE, jun. 17. Az osztrák-magyar követ ma a külügyminiszterium megbízásából figyelmeztette a montenegrói külügyminisztert, hogy igyekezzen az albán felkelőket békésen eltávolítani az országból, különben rendelkezések fognak történni.

Vérfürdő egy mulatságon.

SZENTPÉTERVÁR, jun. 17. Egy Elisabethgradban tartott népmulatságon több parasztleány néhány leány miatt összeveszett több tengerészszel. A katonák kardjaikkal, a parasztleányok pedig késekkel verekedtek. 11 parasztleány könnyebben, 2 súlyosan és 2 tengerész szintén súlyosan megsebesült.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::
34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDEGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

„ADRIA” szálló és étterem

FIUME

ADAMICH és ADRIA UTCA (ZMAJČ PALOTA)

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és villanyos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. - Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Fogak! Szájpadlás nélkül 4 koronától.

Gyökerek eltávolítása fölösleges. Használhatatlan, rosszul illő fogsorokat egy nap alatt használhatóvá alakítok. Készítek továbbá csapfogakat, aranykoronákat és hidakat, amelyek a szájból ki nem vehetők és a természetes fogaktól meg nem különböztethetők. Munkáim a fogteknika legújabb vívmányai szerint készülnek 10 évi jótállással.

Pálmai István fogműterme

Telefon 12-10. Riva Szápary 14. II. emelet.
Nyitva reggel 8-tól este 8 óráig. Megbeszélések vasár- és ünnepnap délután is.

Alapított 1850-ben

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az Andrássy-utca és Remai-utca 4. számú ház sarkán.

Szives megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly.

Az egészségnek egyik forrása a Marsner-féle pezsgő-limonádé bonbonokból előállított

Pezsgő-Limonádé

málna, citrom, eper, cseresznye és waldmeister-iz. 2 és 4 filléres pasztillákban és 2 és 5 filléres patent papirzacskókban

Évi fogyasztás 80 millió arab. Egyedüli készítő Első oseh keleti cukor és csokoládégyár Königl. Weinbergé azelőtt: MARŠNER A. Főraktár: POLAČEK R. - ZÁGRÁB. Jurišičeva ulica 21.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomrbajosoknak székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort 2-3 óra alatt teljesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Feldman Nándor és Tsa**BANK-ÜZLETE****BUDAPEST,****VI., Andrassy-ut 50 szám.**

Első Magyar Általános Biztosító Társaság kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu győgszertárak vételének finanszírozása; törlesztéses- és egyszerű jelzálog-kölcsönök, építési-, tisztviselői-kölcsönök; értékpapírok, tőzsdei árfolyamon; állami-, városi-szubszenciók eszkomptálása; kölcsönök hasznélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes. Telefon 21-10. Magyar és német levelezés. Telefon 21-10.

„Mercur“ könyvnyomdai műintézet**FIUME**

Via Operai 12.

Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlattel vidékre is készséggel szolgál.

Tulajdonos Chilko József

NAGEL ADOLF budapesti ponyva- zsákgyára és kölcsönintézetének fiumei fiókja

Péntek József Postafiók, 20, Telefon 1366

szállít és jutányos díjakért megőriz, kezel és kölcsönbe ad minden mennyiségű teljesen új és egyszer használt és elvámolatlan

zsákot, ponyvát, impraegnált szöveteket, takarókat, zsineget, kötélárut, jutacsomagoló vásznakat

és minden e szakmába vágó cikket.

Póstafiók 20

Telefon 13-66.

Varieté-Hôtel Susák.Estéknként varieté-előadások elsőrendű művészi erőkkal
Kezdeté 9^{1/2} órakor. Beléptidij 1 korona.**REIS J.**

Fiume, Via delle Pile 4. sz.

(a városi takaré- és zálogházzal szemben).

Nagy raktár férfi-, női- és gyermekcipőkben, flanell-, battiszt- és selyembluzokban. Juponok és aljak. Uri- és női fehérműk, nyakkendők, zsebkendők, boák stb. és divatos női kiegészítők. Magyar kiszolgálás. Igen olcsó árak.

ÚJ VASKERESKEDÉS!

Igen nagy választék mindenféle email és alumínium edényekben, kályhák, csövek, ablaküveg, petrolium és mindennemű lakatos és asztalos szerzőszámokban. -- Jutányos árak.

MILLICH ROMUALDO
PIAZZA DEL GIARDINO PUBBLICO

„M-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigarettafüvelek fadobozban!”

Igyázzon! Csakis a „JACOBI” jellel valódi!

Első fiumei magyar uri és női FODRÁSZTEREM

Fiume, Adria palota.

Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítjük. Lakásokba, ugye egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.

Telefon 11-60.

WELLMANN TESTVÉREK
VAS- ÉS FÉMÁRUKERESKEDÉSE

Via del Pozzo 2. FIUME - Via del Pozzo 2.

Állandó nagy raktár rúdvasban, lemezekben, épület- és bútortárolási eszközökben, szerszámokban és mindenféle konyhafelszerelési tárgyokban.

Szolid kiszolgálás.

Olcsó árak.

Megnyilt a

„Mercur“ Drogheria

FIUME

Via Pomerio 758. szám alatt.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üzlete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán.

Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, kötények, valamint férfi és női fehérműk. Nyakkendők, esernyők és sétatökök. Jutányos árak.

Szíves pártfogást kér

LA GRASTA TAMÁS**ZANUTEL A.****könyvkereskedése**

Telefon 197. - FIUME. - Via Adamich.

Nagy választék sz. pirodalmi, tudományos, művészi és ipari könyvekben. Az ifjúság és gyermekvilág, oktatására szolgáló képes olasz, magyar, német könyvek. Raktáron a Magyar Könyvtár, Olcsó Könyvtár, Tudományos Könyvtár termékei. Jegyzék ingyen.

Lederer penzio Abbazia.
Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Arnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre tiszta sima legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arcüre ápolására, a szépség fentartására és emelésére.

A FÖLDES-féle MARGIT-CRÉME

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után biztosan eltávolít kiütéseket, pattanásokat, miteszt, szeplőket, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehériti, üditi és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan, páratlan és csodás arc-szépítő.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELENEN gyógyszerész ARADON

Kapható Fiumében: Skodnik H. gy. Papp R. drog. Babich Hinko, Catti György, Prodám Johann, Franco Prodám és Dr. Mizzan A. gyógyszerárakban, Ernesto Benco, Jechel Francesco és Pavacich Fratelli drog.

Cantrida fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméból a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehérenművel 40 fillér.

Olcso fürdőbérletjegyek.

Cement és műtéglaiipar.

Ajánlja a m. t. közönségnek különösen pedig a mérnök, építész és építővállalkozó uraknak saját készítményeit: cementcsöveket, téglagyártmányokat, működésűket, s általában lépcső-készítményeket, kapuoszlopokat, korlátos erkélyeket, terraszokat, virágcserepeket fürdőkádokat és kéménykiégészítő szerkezeteket.

Elvállal mindenféle cement-, kréta-, szobrász-, gipsz, valamint egyéb díszmunkákat és általában szobrászati munkálatokat.

Nagy raktár építési anyagokban. Portland és román cement, kréta és fedőlemez stb.

Iroda:

Berl és Klein - Fiume

Telefon 525.

cégnél

Telefon 525.

Késes
és finem készülő műhely
nagy választékkal mindennemű
saját különlegességgel legjobban
minőségű vágó szerszámokban

FABBRIO GIUSEPPE
FIUME Corso.

Nagy műhely és nikellező villanyos
üzemmel.

Különlegesség borotvák
élesítésében.

:: A turini kiállításra utazók figyelmébe! ::

Hôtel Monopol Meublé

Via Accademia Albertina 37. szám (a Corso Vittorio Emanuele sarkán)

Turin egyetlen német szállodája.

3 percnnyire a „Porta Nuova“ központi pályaudvartól,
2 percnnyire a kiállítás főbejáratától.

ÁRAK 3 LIRÁTÓL FELJEBB.
Modern kényelem! - Német levelezés és kiszolgálás!

Tulajdonos Meyer M.

Susáki községi fürdő

(BRAIDICA).

Megnyilik 1911. június 1-én.

A fürdő 124 teljesen felszerelt kabinnal bír.
Nyitva reggel 5 órától este 9 óráig. Hölgyeknek külön fürdés déjelőtt 8-10 között minden napon kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Egyes fürdészek felnőttek részére . . . K —.40
10 éven aluli gyermekek részére . . . K —.20
Bérletjegyek: 20 bérletjegy felnőttek részére 6,
gyermekek részére 3 korona.

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Olók, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretvágógépek a leghíresebb gyárából, köztük a szabadalmazott „MILWA“ beretvágóeszközök, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretvágó hirtűnő :: szerkezete folytán a legerősebb szakmivésznél teljes garanciát nyújt. ::

Nagy cipőkészlet férfiak, nők és gyermekek részére.

ROSENBERGER B.

Butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására adni, hogy a Via delle Pile 2. számú házban a Grand kávéház mögött a

Dreher éttermet

átvettem. Elsőrangú konyha, kitűnő magyar és dalmát borok. Dreher-féle világos és barna sör. Jutányos árak, figyelmes és pontos kiszolgálás. Éjjel 2 óráig nyitva. Havi előfizetések 48 és 56 K. Minden pénteken halvacsora. Konyhámért a budapesti 1896-iki milleniumi kiállításon dícsérő oklevéllel kitüntetve.

Tisztelettel

STÖHR KÁROLY

vendéglős.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** Riva Schiavoni
a Lido-hajóállomása szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák.
Fedett és nyílt terrasz. :: Német és
:: magyar konyha. ::

Müncheni és pilseni sör egyenesen a hordóból kimérve.
Levelezés minden nyelven.

Üzlet megnyitás

Van szerencsém a n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy a **Via Porto No. 1.** szám alatt

fióközletet nyitottam.

Raktáron tartok mindenféle **üveg, porcellán és majolika** tárgyakat.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve kiváló tisztelettel

KORNICZAI I.

A Tengerpart
kiadóhivatala és
szerkesztősége
a Vico del Ospedaleban
levő Wurzer ház 1. emeletén van.